

STRØELSE TIL ØKOLOGISK KVÆG

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Alle dyregrupper på kvægbedriften skal have adgang til en bekvem, ren og tør liggeplads. I forbindelse med økologikontrollen kontrollerer Landbrugsstyrelsen strøelsesmængden i alle staldtyper og dermed også trykskader, hårafslid og renhed hos dyrene.

Trykskader og renhed hos dyrene

Båsene skal strøs, så det er rent og tørt for dyret, og så det former sig efter dyrets krop. Underlaget og strøelsen skal sikre dyret mod trykskader og hårafslidninger, samt at de er rene og tørre.

Trykskader og renhed hos dyrene bliver derfor også vurderet i kontrollen, da det kan være en god indikator for, om lejet er tilstrækkeligt blødt og rent. Vurderingen bruges sideløbende med strøelsesmængderne angivet i tabel 1, da strøelsesmængden kan variere fra dag til dag og fra time til time, og ikke nødvendigvis giver et retvisende billede på kontroldagen.

I tabel 1 ses kravene til strøelsesmængder i sengebåse på økologiske kvægbedrifter. Bogstaverne i første kolonne henviser til nedenstående afsnit, hvor strøelsesmængden i forhold til underlag uddybes med billeder. De angivne strøelsesmængder er målt, når dyret har ligget i den strøede bås. Mængderne kan også bruges som vejledning til strøelse i bindestalde.

Bemærk at kravene til strøelse gælder alle dyregrupper på kvægbedriften.

Tabel 1. Minimum strøelsesmængde i sengebåse ved forskellige underlag.

	Underlag	Strøelsesmængde
A)	Sengebåse med bagkant (20-30 cm over lejets bund)	Strøelse nok til, at lejet er fyldt op til bagkanten og jævnt fordelt i hele lejet.
B)	Beton	Mindst ca. 5 cm
B)	Måtter (1-3 cm)	Mindst ca. 5 cm

C)	Flerlags madrasser (3-5 cm) og kanalsyede madrasser (6-14 cm)	Alle madrasser skal strøs, så de er rene og tørre. Mindst ca. 5 cm lejeunderlag inklusiv strøelse.
----	---	--

Se afsnit 16.2.2. i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion [her](#).

Forekomst af trykninger bliver også registreret som slagtefund på slagteriet. Se opgørelser på slagtefund [her](#).

Strøelsesmængden i forhold til underlag

A) Sengebåse med betonbund med typisk 20–30 cm bagkant over lejets bund, fyldt med sand, halm-madrasser eller lignende.

Sand: Båsene skal være fyldte med sand i et jævnt lag. Det kræver hyppig tilførsel af nyt sand og vedligeholdelse i form af jævning/rivning, se billede 1.

Billede 1. Båsene skal være fyldte med sand i et jævnt lag. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave.

Se film: Indretning og vedligehold af sengebåsen med sand

Halm-madrasser: Der skal være halm-madrasser i et jævnt lag i hele sengebåsen i ca. samme niveau som bagkanten (typisk 20–30 cm), se billede 2

Billede 2. Der skal være halmmadræs i et jævnt lag. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave.

B) Båse/sengebåse med betonbund eller måtter (< 30 mm)

For at sikre at lejet er eftergivende og former sig efter koen bør den samlede tykkelse af materiale oven på betonbunden eller matten være mindst 5 cm, når dyret har ligget i strøelsen. Strøelsen skal være jævnt fordelt i båsen/sengebåsen.

Billede 3. Der skal mindst være 5 cm strøelse ovenpå betongulvet og ovenpå måtter under 3 cm. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave.

C) Sengebåse med flerlagsmadrasser (typisk 30-45 mm) eller kanalsyede madrasser (typisk 60-140 mm)

Madrassernes eftergiveness bevirker at lejet former sig efter koen, der lægger sig. Strøelsen skal alene opsuge evt. fugt, hvis madrassen er 5 cm eller mere, se billede 4, 5 og 6. Men er madrassen for eksempel 3 cm tyk skal der strøs ca. 2 cm ovenpå denne, for at opfylde kravet om de 5 cm.

Billede 4. Kanal Madrassernes eftergivenhed kan bevirke at de med tiden former sig efter køerne, således madrassen bliver lidt fladere midt i sengebåsen, og samtidig syner højere under bøjlerne. Strøelsen skal alene opsuge evt. fugt. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave

Billede 5. Madrassernes eftergivenhed bevirker at lejet former sig efter koen der lægger sig. Flerlagsmadrasser strøet med snittet halm. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave

Billede 6. Flerlagsmadrasser strøet med snittet halm. Foto: SEGES. Klik på billedet for en større og tydeligere udgave

Husk i øvrigt:

- At du bør kontrollere strøelsesmængden i sengebåsene hos alle dyregrupper
- At sugsevnen for savsmuld er noget større end for snittet halm
- At meget strøelse ikke nødvendigvis kun er positivt, det kan give mere beskidte køer, når der slæbes halm ud på gangarealerne.